

Список використаних джерел

1. Броварський, В. Д. Розведення та утримання бджіл [Текст] / В. Д. Броварський, І. Г. Багрій. – К.: Урожай, 1995. – 224 с.
2. Рут, А. І. Енциклопедія бджільництва. URL : <http://webfermer.org.ua/bdzhilnyctvo/krystalizacija-medu.php>.
3. Таранов, Г. Ф. Корма и кормление пчел [Текст] : 2-е изд. перераб. и доп. / Г. Ф. Таранов. – М.: Россельхозиздат, 1986. – 160 с.

Щербатюк Наталія

к.с.-г.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ІНТЕНСИВНИЙ РІСТ І РОЗВИТОК ТЕЛИЦЬ Є ЗАПОРУКОЮ ВИСОКОЇ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ

У сучасних умовах промислового ведення галузі молочного скотарства особливого значення набуває проблема вирощування високоякісного ремонтного молодняка.

Практичний досвід селекції молочного скотарства переконує, що інтенсивний ріст і розвиток ремонтних телиць визначає майбутнє формування бажаного типу будови тіла у дорослому стані і є запорукою наступної високої молочної продуктивності корів та відповідної оплати кормів.

Важливим і ефективним фактором, що сприяє підвищенню темпів генетичних змін популяції молочних порід є міжпородне схрещування, яке дає змогу швидко і ефективно поліпшувати одну породу за допомогою іншої, яка добре пристосована до сучасних технологічних умов [1, с. 2-5].

Головними чинниками збільшення продуктивності худоби є підвищення генетичного потенціалу тварин засобами селекції і створення їм оптимальних умов вирощування, годівлі і утримання для повної його реалізації. Вирішення проблеми підвищення генетичного потенціалу продуктивності худоби в значній мірі залежить від правильного і своєчасного використання досягнень генетики і селекції та від знання стану порід. Тому дослідження, направлені на комплексне вивчення закономірностей росту і розвитку ремонтних телиць подільського заводського типу української чорно - рябої молочної породи, екстер'єрно - конституційних особливостей, проведені в конкретних природно – кліматичних та кормових умовах є актуальними і представляють значний теоретичний і практичний інтерес.

Дослідження проведені в ТОВ "Козацька долина 2006" вивчали ріст і розвиток ремонтного молодняка телиць від народження до 18 місячного віку. Умови годівлі, догляду і утримання були однаковими для тварин усіх груп. Живу масу ремонтних телиць вивчали за даними зоотехнічного обліку та щомісячних індивідуальних зважувань. Для оцінки відносної швидкості росту використовували формулу С. Броді. Оцінку молочної продуктивності проводили загальноприйнятими в зоотехнії методами.

Вирощування телиць має важливе значення при формуванні високопродуктивних стад чорно – рябої молочної породи з інтенсивним використанням тварин вузькоспеціалізованої молочної голштинської породи.

Хоча ріст і розвиток тісно зв'язані, але згідно з біологічною обумовленістю розвиток організму характеризується різною інтенсивністю росту в різні вікові періоди.

Нашими дослідженнями встановлено, що телички української чорно-рябої молочної породи мали добрі показники живої маси. У новонароджених тварин цей показник складав $30,31 \pm 0,28$, у 3-місячному віці – $76,69 \pm 0,38$, у 6-місячному – $132,50 \pm 0,35$, у 9-місячному – $196,69 \pm 0,52$ кг. До 12-місячного віку жива маса теличок збільшилася на 70,31, до 15-місячного – на 73,73 кг і у 18-місячному віці тварин вона становила $418,44 \pm 0,85$ кг.

Встановлено, що телички подільського заводського типу української чорно-рябої молочної породи мали також високі середньодобові прирости. Найвищі середньодобові прирости теличок спостерігалися у віці 15-18 місяців (858,28 г), а найвища відносна швидкість росту – у період від народження до 3-місячного віку (86,69 %).

У процесі росту й розвитку організм зазнає суттєвих кількісних та якісних змін. Зміна пропорцій будови тіла тварин зумовлена нерівномірністю росту їх частин тіла з віком [6, с 7].

Список використаних джерел

1. Гальчинська, І. Роль бугаїв-плідників у молоко продуктивності корів [Текст] / І. Гальчинська // Тваринництво України. – 2006. – № 2. – 16-19 с.
2. Засуха, Т. В. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії [Текст] / Т. В. Засуха, М. В. Зубець, Й. З. Сірацький та ін. – К.: Аграрна наука, 1999. – 512 с.
3. Коваль, С., Слига В. Генетичний потенціал тваринництва Вінниччини [Текст] / С. Коваль, В. Слига // Тваринництво України. – 2006. – № 1. – 9-11с.
4. Ференц, Л. Формування молочної продуктивності нащадків дочок різних бугаїв-плідників [Текст] / Л. Ференц // Тваринництво України. – 2006. – № 1. – 15-16 с.
5. Шкурко, Т. І. Продуктивність та екстер'єрні особливості напівкровних голштинських помісей різних порід в степовій зоні України [Текст] / Т. І. Шкурко // Тваринництво України. – 2006. – № 3. – 11-13с.
6. Савчук, О. В. Динаміка росту і розвитку молодняка великої рогатої худоби різних порід [Текст] / О. В. Савчук // Тваринництво України. – 2003. – № 7. – 12-14с.
7. Сірацький, Й. З. Ріст і розвиток теличок західного внутріпородного типу української чорно-рябої молочної породи / Й. З. Сірацький, Є. І. Федорович, Л. Ференц // Тваринництво України. – 2005. – № 10. – 18-19 с.

